

HUNSFOSPOSTEN

Julens barnefester

For femte gang arrangerte Hunsfos Fabrikker denne julen fester for Hunsfos-barna, og festenes far og barnas gode venn, direktør Knobel, har sørget for at barnefestene skal fortsette hvert år fremover. Da han selv ga barna denne opplysningen, vakte det vill jubel hos disse.

Som ventet meldte det seg i år så mange barn, ca. 370 i alt, at festenes antall måtte utvides fra to til tre. Undertegnede hadde i år bare anledning til å overvære den siste, som ble holdt fredag den 6. januar. Da var det hovedsakelig de største av barna som festet. Direktør Knobel ønsket barna velkommen og la dem på minne hvorfor vi feirer julen. Barna fikk ros for at de hadde vært snille, og denne ros vil vi gjerne bringe videre til foreldrene. Snillere og kjekere barn enn dem som var på festen har vi ikke vært sammen med noe sted.

Formannen i arbeiderforeningen, Olav Jortveit, takket på foreldrenes vegne for festene, som han var glad for skulle bli holdt også i årene som kommer. Han var forvisset om at de alltid ville beholde det navnet barna selv hadde satt på dem: «Knobelfestene», selv om direktør Knobel var med for siste gang som direktør.

Menyen var som før om årene, brus, bløtkake, smultringer og wienerbrød. At denne selskapskosten smakte skal en ikke undres over. Ca. 65 bløtkaker gikk det med i alt, og hvor mange brus det ble drukket har vi ikke tall på. Festsang var det også i år.

Ole Grundetjern ledet, og Sig-

mund Jortveit holdt andakt. Emnet var «Livsstilen», og barna fulgte interessert med. Barna selv var også flinke til å bidra til underholdningen. Solfrid Ellefsen og Åsta Birkeland sang duetter, og dessuten sang fem andre småpiker og gjorde stor lykke; men mest populær var nok Finn Oskar Hansen og Jan Sverre Bakken med sin festlige sang og trekkspillmusikk.

Det var også filmfremvisning og «Det spørs». De som fikk spørsmål i år, ble tatt ut ved loddtrekning. De fleste svarte riktig og

fikk premie. Det samme gjorde direktør Knobel som til slutt ble spurt om fly noen gang hadde landet på Sola. Han fikk et lite munnspill som vi håper han vil få megen glede av! Direktøren syntes visst alle burde ha premie, for på stående fot arrangerte han selv en konkurranse. Han kalte opp 4 piker eller gutter av gangen på podiet og ga hver og en alle slags mulige og umulige spørsmål. At enkelte ble litt perplekse og ikke kunne svare kan vi så godt forstå, men premie vanket det i alle fall.

Endelig må vi ikke glemme sangen rundt juletreet. Meyer Knudsen satt ved flygelet og fikk ordent-

Direktør Knobel gikk Rolf Kirkvåg en høy gang i «Det spørs».

Et par av de minste som syntes julenissen var en koselig kar.

lig sving på den. Festlig var det! Til slutt kom så julenissene og satte prikken over i-en. De hadde også i år med seg kasse på kasse med innholdsrike poser til alle barna. Ja, det var noe til fest! Intet under at barna av sine lungers fulle kraft ga uttrykk for sin takknemlighet i et samstemmig: Tusen takk for festen!

Også festene for de mindre barna, som ble holdt 4. og 5. januar, ble meget vellykkede. Programmet var stort sett det samme. Otto Fredriksen talte første kvelden for de minste barna og aktiviserte dem

Pensjonistfest på Hunsfosheimen.

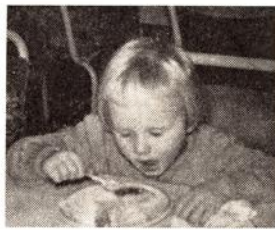
Etter den siste barnefesten var direktør Knobel sammen med festkomitéen til en hyggelig avslapningstime i festlokalets spisesal. I en liten tale nevnte han at han gjerne ville at det nå også skulle bli holdt fest for fabrikkens gamle garde — pensjonistene. Festen skulle bli holdt på Hunsfosheimen til våren, og han oppfordret Hunsfosheimens styre til å ta seg av arrangementet av denne festen.

Det gleder oss å kunne bringe denne nyheten videre til våre pensjonister som sjelden eller aldri får være med på det som foregår. Vi vet i hvert fall at der er dem som aldri har satt sine ben hverken i festlokalet eller på Hunsfosheimen. Det vil sikkert komme til å bli en hyggelig atspredelse for alle dem som kan bli med.

på en glimrende måte. Ole Grundetjern, som også ledet begge disse festene, holdt andakt den andre kvelden. Flere av pikene, bl. a. Kirsti Meyer Knudsen, Ellen Knobel og datter-datter av Sigurd Jorveit, var flinke til å synge.

Festkomitéens medlemmer gjorde sine saker utmerket. Strevsomt var det nok, men det er riktig som en av dem sa: «Det er ikke vanskelig å stille til fest når en ikke har noe økonomisk problem med å få kjøpt det som skal til.»

e. t.

Blotkake er godt —

ja, nesten for godt.

Hva skaper arbeidsglede?

Sir Roy Pinset, en av Englands ledende jurister, som er knyttet til de store industriene i Birmingham, har i et foredrag uttalt seg om de grunnleggende behov hos arbeidende mennesker. Han har formulert sitt syn i syv punkter slik:

1. Å finne sikkert utkomme.
2. Å bli behandlet som et menneske og bli respektert.
3. Å kunne tale på like fot i en sak som angår dem selv.
4. Å vite at de er ønsket og hører med.
5. Å vite at de som sitter i ledelsen, virkelig interesserer seg for dem.
6. Å ha mulighet til å utvikle sine evner og bruke dem.
7. Å være sikker på å møte rettferdighet, åpenhet og absolutt ærlighet hos dem som leder og bestemmer.

Fra «Vi Kjøpmenn».

«For meg er livet Kristus, og døden en vinning.» Filip. 1, 21.

Kristendom er intet mindre enn liv. Gjennom naturlovene i den materielle verden kjenner vi til at liv oppstår av liv. Et hvetekorn kan spire, men ikke et steinkorn. For livet må ha et opphav.

Således er det med kristenlivet. Det har sitt opphav i Kristus. For «i ham var liv», står det.

Kristenlivet hører åndens verden til. Liksom det finnes en materiell tilværelse, er det en åndelig tilværelse. Og liksom vi gjennom fødselen blir utrustet med sanser til å fornemme den synlige, materielle verden med, får vi i Kristuslivet åndelige sanser til å fornemme den åndelige verden med.

Noen protesterer mot at det fins en åndelig verden. Man kan ikke protestere overfor noen som har vært i Amerika at det fins noe som heter Amerika. Åndens verden er en virkelighet for den kristne.

Det virker kanskje latterlig fra en side sett, når voksne, aktverdige mennesker kan offentlig snakke med en man ikke kan se. Bønn er helt naturlig for den som har åndelige sanser. Det er jo sin Skaper han taler med — sitt livs opphav.

Hvem er den sønn eller datter som ikke lukker opp når far eller mor banker på døren? Vi ville sikkert fordømme slike som ikke gjør det. Men når Kristus banker på hjertedøren — han som står over far og mor — slipper han inn?

Det er en meget lite tiltalende tanke å ville leve sitt eget syndige og bortkastede liv først, og så når døden er i ankomst la Kristus få restene — som for manges vedkommende er bare et vrak.

Nei, mens vi er friske og unge bør vi leve for ham! Og det er et liv som er verd å leve.

Forfatteren Sven Lidman ble vekket til å søke Gud gjennom et par håndskrevne linjer i en bok han fant på et bibliotek i Paris. Der sto: «Den som fester sin lit til de materielle ting skal forgå sammen med dem.»

«For meg er livet Kristus, og

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av:

Hunfos Fabrikker
Hunfos Arbeiderforening
Hunfos Bedriftsidrettslag

Redaktør:

Edv. Tobiassen

Redaksjonssekretær:

Th. Halvorsen

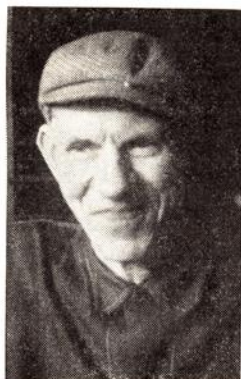
Trykt hos

Edgar Høgfeldt A.s, Kristiansand S.
på Hunsfos' Satinert trefritt trykk 100 gr.

Personalia

60 år.

Karl Wehus fyller 60 år den 29. januar. Han er født i Vennesla. Etter å ha arbeidet på Vigelands Brug en kort tid og et par år som ekstramann på Vikeland stasjon, begynte han på Hunsfos den 27. 6. 1918. Han var først en stund på gården og likeså ved glitten, og arbeidet så 2—3 år på sagbruket inntil han kom inn i cellulosefabrikken hvor han i mange år var 1. koker. Av helsemessige grunner flyttet han for 7—8 år siden over i renseriet. I 1952 fikk han Norges Vels medalje.

Wehus bor på Heisel hvor han har et eget lite bruk på 4—5 mål.

døden en vinning.» Hvorledes kan døden være en vinning? Jo — fordi materien setter grenser for det nye livets utfoldelse, og når døden kommer blir disse grenser fjernet og livet kan leves fullkomment. Døden betyr ikke slutten, men begynnelsen til noe bedre.

Men vi må få det evige liv allerede nå.
Roy Reigem.

TREFOREDNINGSKURS

Alle interesserte ved Hunsfos Fabrikker innbys til å gjennomgå et kurs som vil bli lagt opp etter lærebok utgitt av Folkets Brevskole i samarbeid med Norsk Papirarbeiderforbund og Papirindustriens Arbeidsgiverforening.

Kurset har to hensikter: det skal gi den enkelte en dypere praktisk og teoretisk innsikt i yrket, og det skal gi ham et videre utsyn over hele bakgrunnen for hans spesialarbeid. Derfor inneholder kurset foruten hovedavsnittene tremasse, cellulose og papir også noen mindre avsnitt om papirfremstillingens historie, om skogen og treforedningsindustriens betydning for vårt næringsliv.

Deltagerne vil bli inndelt i arbeidsgrupper på 8—10 mann. Stoffet er inndelt i 6 brev som blir gjennomgått av en ingeniør. Til hvert brev knytter det seg noen oppgaver som blir fordelt til besvarelse ved hjemmearbeid blant deltagerne. Besvarelsene blir diskutert på neste møtedag og man blir enig om et felles svar for gruppen.

Hele fritiden hans går med til å stelle med huset og jorden. Vi gratulerer med 60 årsdagen og ønsker ham alt godt i fremtiden.

60 år.

Ingebret Fossheim blir 60 år den 26. februar. Han er også født i Vennesla. Etter konfirmasjonen arbeidet han et par år på Hunsfos, i smia og på verkstedet. Etter å ha vært borte noen år begynte han igjen på verkstedet her den 9. 12. 1917, og dette har hele tiden vært hans arbeidsplass. Da Oscar Hansen døde i 1953, fikk han stillingen etter ham som verkstedformann, en

Arbeidsgruppen møter 2 ganger i uken i tiden kl. 14—16. Kursets varighet blir 2—3 måneder, og starter i midten av februar i år. Hvis det blir stor deltagelse må eventuelt endel grupper tas til høsten.

Timelønte som får møte i arbeidstiden blir ikke trukket i lønnen for fraværet. Faller møtet utenfor arbeidstiden blir det gitt et bidrag av kr. 5,00 pr. gang for fremmøte. Nødvendige bøker og annet utstyr bekostes av bedriften.

Kurset er lagt nær opp til det praktiske arbeid i produksjonsavdelingene, men det er ønskelig at også interesserte i alle andre avdelinger, også kontoret, melder seg.

Vi håper på stor deltagelse, og ønsker alle, såvel unge som eldre, vel møtt til kursene.

Det er utlagt tegningsskjemaer i vakten. Disse må være utfylt innen 6. februar. Nærmere opplysninger kan fås hos en av produksjonsutvalgets medlemmer.

Produksjonsutvalget.

stilling han skjøtter til alles tilfredshet. Også Fossheim var en av dem som ble hedret med Norges Vels medalje i 1952.

Vi gratulerer ham med 60 årsdagen og håper ennå i mange år å finne ham på verkstedet.

(Bildet ovenfor ble tatt uten han visste da han sto i telefonen på verkstmesterkontoret, og vi håper han vil ha oss unnskyldt at det er kommet på prent).

Kvinneforening for Hunsfosheimen.

At Hunsfosheimen er et kjær og populært sted blant damene vitner det tiltak endel av disse vil sette ut i livet. De vil nemlig danne en kvinneforening som skal arbeide for heimen. Der oppe finnes det enda enkelte ting som er ønskelig, f. eks. lakener og putevar etc. Dessuten må der fornyelser til en gang i blant. Slike ting som gardiner er dessverre ikke evigvarende. Alt skal der penger til, og her er det kvinneforeningen vil hjelpe til så godt den kan.

Arbeidet vil bli lagt an noen-

Noe om tremassekvaliteter

I forrige nr. av Hunsfosposten ble cellulosekvaliteter omtalt, vi fortsetter med råstoffene og tar for oss tremassen.

Som de fleste vet er tremassefremstillingen en mekanisk prosess, cellulosen derimot en kjemisk. Slipveden presses mot en roterende slipesten under stort trykk. Produktet er frigjort fibre, fiberbunter som utgjør flere sammenhengende fiberknipper, og dessuten partikler som ikke har utseendet av fiber i det hele tatt, — det såkalte melstoff. Dette høres jo enkelt og greitt ut, for i alminnelighet tenker vi gjerne slik at når bare oppfinnelsen er gjort, så går alt av seg selv uten noen som helst vanskelighet. Så enkle er tingene dessverre ikke, for produktet, i dette tilfelle tremasse, må inneholde spesielle egenskaper slik at den svarer til sitt formål. Et treholdig papir er i alminnelighet henvist til et fåtall anvendelsesområder, derfor gjør forholdene seg gjeldende at tremassekvaliteten i høy grad er avhengig av den anvendelse papiret skal ha.

Under fremstillingen av tremasse er det mange variable faktorer som innvirker på kvaliteten, her er noen av dem:

Tømmerets beskaffenhet,
stenens overflate,
stenens slipetrykk,
stenens periferihastighet,

lunde som i en vanlig kvinneforening, dvs. en skal arbeide for å skaffe gevinster til utlodning. Noe møtelokale har damene ikke fått ennå. Foreløpig vil møtene bli holdt privat hos dem som er gått i gang med foreningen, og første møte vil bli holdt tirsdag den 7. februar kl. 7 hos Astrid Jeppestøl. Så snart som mulig håper en å få ordnet med et fast møtelokale, da det kan følge visse problemer med å ha møtene privat, særlig hvis det blir mange medlemmer.

Vi har fått henstilling om å gjøre tiltaket kjent, og å oppfordre så mange som mulig til å bli med, og denne henstillingen imøtekommer vi gjerne. Altså, møt mannsterkt, nei, omforlatelse, kvinnesterkt, opp på møtet den 7. februar og vær med og arbeid for Hunsfosheimens vedlikehold og forskjønnelse.

konsistenser,
kraftforbruk og
produksjonen.

Det hele kompliseres ved at en endring i en av disse nevnte faktorer også endrer produksjonens størrelse så vel som kraftforbruket pr. tonn masse. Med andre ord kvalitetsspørsmålet er tildels avhengig av produksjonen.

Tømmerets beskaffenhet er vel den faktor som influerer mest på slipe resultatet. Et ønsketømmer skal være fritt for råte, tennar, videre mest mulig fritt for kvist, — ikke brent, ha lys overflate og jevn ved fra marg til bark.

Er tømmeret befengt med råte eller brent, så får man først og fremst nedsettelse av vedutbytte, nedsettelse av massens styrkeegenskaper og hvithet, samt flekker i det ferdige papir. I det hele tatt en dårlig massekvalitet.

En sak som forringer kvaliteten og øker kraftforbruket betraktelig er kvistrikt tømmer. Etter de undersøkelser som er foretatt viser det seg at ved 1 % kvist av slipeflaten synker produksjonen med ca. 11 %, — utgjør kvistmengden 2½ % av slipeflaten synker produksjonen med hele 43 %, forutsatt at slipetrykket holdes konstant. Med andre ord, slipe tiden for stor kvistet virke kan gå opp i det dobbelte av slipe tiden for kvistren ved. Mengden av flis og udefibrert ved står i nær samband med vedens kvistriktid.

Fiberlengden i tømmer er heller ikke konstant og kan variere fra 1,5 til 4 mm, tverrmålet fra 0,03 til 0,04 mm. Fibrene er kortere inne ved margin enn ute ved barken, — videre, brede årringer har korte fibre, mens smale derimot har lange. — Vedens anatomiske oppbygging er således av grunnleggende betydning for vår produksjon, så vel i kvalitativt som i kvantitativt henseende.

Nå er det naturlig å spørre hva slags hjelpemidler står til rådighet for å kunne ta kampen opp mot disse variable faktorer som influerer på tremassekvaliteten.

De gamle metoder ved bestemmelse av tremassens kvalitetsegenskaper besto i tygging av massen, riving av tremassestrimler, — gikk massen fint på pappmaskinene ble

kvaliteten betegnet som bra. Senere ble blåglasset tatt i bruk, og er fremdeles et av våre beste hjelpemidler. Det er et blåfiolett glass omsluttet av en treramme. Massen fortynnes således at de enkelte fibre tydelig kan bedømmes mot den blå bakgrunn. For å kunne nyttiggjøre seg denne metode kreves atskillig øvelse og erfaring. Dette blir med andre ord en personlig skjønnsmessig vurdering av kvalitetsegenskapene.

Kvaliteten kan også uttrykkes tallmessig ved hjelp av forskjellige prøvetagingsapparater, slik at man derved kan danne seg et bilde av den masse man kjører, og på grunnlag herav foreta de nødvendige disposisjoner.

Shopper-Riegler grade (SR^o) og avvanningstallet angir smørigheten eller avvanningsevnen, dvs. i hvilken grad tremassen slipper vannet. En mager eller grov masse er en masse som slipper vannet lett, — har et lavt avvanningstall og et lavt Shopper-Riegel tall, mens en tett eller fin masse har høyere tall.

Shopper-Riegel graden varierer fra ca. 45 ved den grovste og oppover til 90 ved den fineste kvalitet.

Avvanningstiden fra ca. 17 og opp til 160 sekunder.

Det er i alminnelighet om å gjøre å ha tremassen hverken særlig grov eller særlig fin. Av hensyn til papirets «finish» er det ikke heldig at tremassen er for grov. På den annen side gjelder det at belegget er noenlunde tørt innen det går over fra wiren til våtpressene, — massen må derfor ikke være for fin.

Slitlengde, sprengfaktor og rivfaktor er tall som angir tremassens styrke. Jo høyere tall, desto høyere styrke. Slitlengden kan variere fra ca. 1500 og opptil 4500 meter. Sprengfaktor fra ca. 6 til 20. Rivfaktor fra ca. 25 og oppover til 50. Bulkfaktor viser forholdet mellom volum og vekt, varierer fra 17 til 25, altså grov kvalitet — lave tall, fin kvalitet — høye tall.

En tremasse inneholder som tidligere nevnt fiberfragmenter, fibre og fiberbunter i størrelser like fra melstoff til fliser. Tremassens kvalitet avhenger av mengdefordelingen av de forskjellige grupper etter partiklens størrelsesorden. De såkalte Fiberfraksjoneringsstall eller gruppetall ligger vanligvis slik an:

Aviskvalitet:

Fibergruppe fra ca. 17 til 34 %
 Finstoff » » 17 » 26 %

Finslip:

Fibergruppe fra ca. 0 til 17 %
 Finstoff » » 24 » 35 %

Denne fiberfraksjonering foregår ved hjelp av Klem-Hurums melstoffapparat.

Flisprosenten angir hvor meget av massen som ved vasking ikke slipper gjennom et sold med 0,2 mm brede slisser.

Flisprosenten ved aviskvalitet fra 0,02 til 0,08 %.

Flisprosenten ved finslipkvalitet fra ca. 0 til 0,02 %.

Gruppetallene gir ikke i og for seg noen selvstendig karakteristikk av massens kvalitet, men de supplerer de øvrige tall og gir en delvis forklaring på verdien av disse.

Når man nå erfaringsmessig har funnet frem til de tall som er gunstigst for å kunne kjøre et første-klasses papir, gjelder det å holde disse tallene så nær opp til kravene som mulig. Tremassen har gode egenskaper som for sine papirtyper er meget ønskelig, f. eks. gode trykkeegenskaper god opasitet osv. Dog er den som råstoff begrenset, blant annet på grunn av sin dårlige hvithet i forhold til blekt cellulose, og for det annet dens tendens til å gulne og samtidig

miste en del av sin lyshet ved å utsettes for lys som er rikt på ultrafiolette stråler, f. eks. sollys. Årsakene til dette er ligninnholdet i massen. Ved å bleke tremassen kan man oppnå en betydelig hvitere kvalitet. Dette kan utføres på flere forskjellige måter og med forskjellige kjemikalier, — men det koster penger. Man kan gjøre bruk av blekemidler som natriumbisulfitt, natrium- eller kalsiumhydro-sulfitt. Nevnes må også peroksydmetoden som ble lansert i U.S.A. i 1944. Det finnes også fabrikker i U.S.A. som eksporterer sin tremasse i ferdig bleket stand.

Sliper man ospetømmer oppnås en betydelig hvitere tremassekvalitet, men bruken av dette virke er svært begrenset, idet fiberlengden ikke overstiger 1 mm. Kraftforbruket derimot ligger 15 til 20 % lavere pr. tonn enn ved sliping av gran. Studeres en tremasseanalyse av osp, finner man at f. eks. slitelengden er redusert til ca. 50 % i forhold til masse slipt av gran.

De av Hunsfospostens lesere som måtte ønske en nærmere forklaring på noe av det som er berørt i denne artikkelen, er velkommen til å sende inn sine spørsmål til bladet, og vi skal forsøke å svare etter beste evne.

P. L. S.

Fra bedriftslegekontoret

I 1953 viste bedriftslegens oppgave over sykefraværet at det ble registrert 42 skader med tilsammen 1 772 fraværsdager. Dette utgjorde hele 22,3 % av det totale fravær det året. Gjennomsnittsvarigheten pr. skade var 30,3 dag. De tilsvarende tall i 1951 var 41 skader med 1 005 fraværsdager, 14 % av det totale fravær og gjennomsnittlig 24,5 dag pr. skade.

Disse tall refererer seg kun til skader med en varighet av sykefraværet på 4 dager eller mer. Også de skader som er oppstått utenfor fabrikkområdet er tatt med.

Det var for øvrig bare sykdommer i skjelettmuskelsystemet (gikt, slitasje- og forkalknings sykdommene) som viste ennå høyere tall.

Som kjent har heller ikke Hunsfos vært forskånet for alvorlige ulykker de siste år, og alle har nok merket den uhyggestemning som

brer seg blant de ansatte når en arbeidskamerat blir lemlestet eller revet bort ved en ulykke. Heldigvis er det ofte slik at den som rammes av en ulykke blir helt frisk igjen. Men om skaden er stor eller liten, den burde vært unngått.

Hva kan det gjøres for å få skadefrekvensen redusert mest mulig? Dette spørsmål ble tatt opp på et møte i Helse- og Verneutvalget før jul. Til stede på møtet var også avdelingsingeniørene. Det ble innprentet nødvendigheten av effektive verneinnretninger og at disse ble brukt. Videre nødvendigheten av god orden, tilfredsstillende renhold, god belysning osv.

Videre anså man det nødvendig at de rette instanser snarlig blir informert når en arbeider kommer til skade. Det innføres derfor skademeldingskort hvor formennene eventuelt i samråd med verneom-

Finn Oskar Hansen og Jan Sverre Bakken underholdt på julefesten med festlig sang og musikk.

budsmennene anfører hvor, hvordan og når skaden skjedde. På denne måte skulle det være mulig å skaffe en oversikt over grunnen til skadene. Dessuten blir kortene av stor verdi når melding om en skade skal sendes Rikstrykdeverket.

På møtet ble det videre besluttet å gå til utdeling av de såkalte «Trygg praksis» kort. Flere bedrifter mener de har sett god nytte av disse kortene. Kortene utdeles via lønningskonvolutten idet formatet passer for denne. En ringperm hvor kortene etter hvert kan samles, følger med. Hensikten med disse kortene er å drive propaganda med henblikk på å få en sikrere arbeidsplass hvor en kan føle seg trygg for at ulykker ikke skal inntruffe.

Grupper av arbeidere vil få kortet utdelt med visse mellomrom. I første omgang er det hensiktsmessig å dele ut samlepermen sammen med et par av kortene. Så kommer de øvrige kort etter hvert.

Ta vare på kortene. La gjerne de andre hjemme få se dem. Alle vil ha nytte av å se kortene. Når du setter et nytt kort på plass i permen, kast da også et blick på de før tildelte.

Så får en til slutt håpe på et år uten skader og ulykker.

10-eren til beste historien fra fabrikkens i julenummeret tilfalt Viktor Beurling for den om maskinføreren som hadde skiftet manchonen.

Skoger og treforedlingsindustri i Sovjet-Unionen.

I «Norsk Skogindustri» nr. 10 1955 ble det gitt en oversikt over skogressursene og skogindustri i Sovjet-Unionen. En skal her søke å gjengi hovedpunktene i den nevnte artikkelen, og sammenligne de viktigste tallene med forholdene i vårt land.

De enorme skogviddene i Sovjet strekker seg i et belte fra de baltiske land ved Østersjøen i vest, tvers gjennom det europeiske Russland og Sibir helt ut til Stillehavet i øst. Skogbeltets sydgrense går omtrent over Moskva og rett østover inn i Sibir, hvor den bøyer sydover, og når Stillehavet ved Vladivostok. Vladivostok er som kjent endepunktet for den transsibirske jernbane. I de nordligste områdene veksler skog- og myrstrøkninger, men skogene strekker seg mange steder meget langt nordover, på sine steder helt ut til ishavskysten. Hele dette skogbelte består av nåletrær.

Lenger syd finner man løvskogsområder, både i de vestlige og østlige deler av unionen.

Det er svært ofte vanskelig å finne nøyaktige og pålitelige oppgaver over forholdene i Russland, og dette gjelder i høy grad også det emne vi her beskjeftiger oss med. De tallene som gjengis er derfor beheftet med stor usikkerhet, men de skulle likevel gi en god pekepinn om hvilken størrelsesorden man har å regne med.

Ifølge de opplysninger som foreligger utgjør skogene i Sovjet-Unionen et område på 10 milliarder dekar, eller 10 millioner kvadratkilometer. Til sammenligning kan nevnes at Norges flateinnhold er ca. 324 000 km². Skogarealet i Norge dekker ca. 75 000 km², eller knapt 1 % av skogene i Sovjet-Unionen.

Imidlertid ligger en meget stor del av skogene i Sovjet så vanskelig til at det ikke er mulig å drive dem. Man regner således at den produktive skog er på 7 430 milliarder dekar (7 430 000 km²), hvorav 4 250 milliarder dekar i dag er økonomisk drivbare. Oppsatt i en tabell ser forholdene slik ut:

	Sovjet	Norge
Skog tilsammen	10 000 000 km ²	74 995 km ²
Drivbar skog	4 250 000 »	74 943 »
Drivbar skog i % av samlet skog	42,5 %	ca. 100

Vi ser altså at den produktive skog i Norge bare er ca. 1,75 % av den skogen som i dag er økonomisk drivbar i Sovjet.

Skogene i Norge gir således et dårlig sammenligningsgrunnlag, og sier lite om hvor nær sagt ufattelig store skogvidder det finnes i Sovjet. Et noe bedre bilde får man når man sier at de utgjør 1/5 av det samlede skogareal på jorden, og at de produktive skogene er større enn de tilsvarende områder i U.S.A. og Canada tilsammen. Regnet pr. innbygger er skogarealet i Sovjet 38 dekar, mens verden som helhet har 16 dekar pr. innbygger, og vi i Norge har 20 dekar pr. innbygger.

Av den samlede skogbestanden i Sovjet utgjør barskogen ca. 80 %, herav vel halvdelen lerk, gran og furu vel en fjerdedel tilsammen. I Norge dekker barskogen ca. 70 % av det samlede skogareal.

Et forhold av stor betydning er det at gjennomsnittsalderen på skogene i Sovjet er meget høy. En regner med at bare ca. 1/7 av skogen er yngre enn 40 år. Over halvdelen av skogen er hogstmoden.

Her i landet avvirkes det år om annet fra ca. 6 til ca. 8 mill. m³ tømmer. Mot denne avvirking hever det seg til stadighet advarende røster, idet mange mener at det er mer enn skogen kan tåle, at det m. a. o. er rovdrift. Dette problem eksisterer ikke i Sovjet. Der har man fra 1948 og oppover avvirket fra 220 mill m³ i 1948 til 350 mill. m³ i 1954, og i 1955 regner man med å hogge 470 mill. m³, dette til tross for at det i landet finnes uhyre skogstrekninger som aldri har sett en øks.

En meget vesentlig del av tømmeret går til trelast, idet den egentlige treforedlingsindustrien på langt nær er av en så imponerende stør-

relsesorden som man kunne vente etter de kjempemessige skogressursene og avvirkingen å dømme. Dette har sin forklaring dels i behovet for trelast til gjenoppbyggingen etter krigen, dels i at papirindustrien ikke regnes med til tungindustrien, som har hatt forsterket når det gjelder utbyggingen av produksjonsapparatet. Det samme er tilfelle i den nye femårsplanen som nettopp er offentliggjort.

Likevel har man i løpet av treveårene og tiden etter krigen bygget opp en meget stor og moderne treforedlingsindustri. Etter de siste oppgavene ble det i 1953 produsert tilsammen ca. 2,1 millioner tonn tremasse og cellulose, og produksjonen av papir, papp og kartong utgjorde i samme år ca. 2,2 millioner tonn. Den årlige produksjon her i landet ligger på ca. 1,1 mill. tonn masse og ca. 0,5 millioner tonn papir, papp og kartong.

All papirmasse som produseres i Sovjet-Unionen går med til den innenlandske papirproduksjonen, liksom alt papir som fremstilles går med til innenlandsk forbruk. Dette forholdet er vesentlig annerledes enn i vårt land, hvor ca. halvdelen av den produserte papirmasse, og ca. 2/3 av papiret blir eksportert. Her i landet er vi faktisk i den stilling at vi må importere store kvanta med kubb, fordi mange bedrifter ikke kan skaffe seg innenlandske råstoffer til papir og papirmasse, samtidig som det foregår en tildels meget stor eksport av et såvidt lite foredlet produkt som tremasse. Sovjet-Unionen eksporterte før krigen store mengder tømmer, en eksport som nå synes å være kommet i gang igjen, bl. a. kjøpte jo Hunsfos et parti kubb fra Russland i høst.

Papirforbruket i Sovjet ligger meget lavt, regnet pr. innbygger. Det utgjør nemlig bare 8 kg pr. hode pr. år, mens vi i Norge bruker ca. 70 kg pr. innbygger, og tallet for U.S.A.s vedkommende ligger helt oppe i 175 kg.

Til tross for de kolossale råstoffreservene i Sovjet, ser det derfor ikke ut til at man i overskuelig fremtid behøver å frykte følelig konkurranse på verdensmarkedet fra dette hold. En videre utbygging av treforedlingsindustrien i Sovjet-Unionen vil nemlig etter alt å døm-

Årsmøte i Bedriftsangkoret

ble holdt den 9. desember. Til styre ble valgt følgende: Formann: Johan Johnsen, gj.valg, nestformann: Y. Hjelm Johansen, ny, sekretær: Mally Svendsen, ny, styremedlemmer: Astri Slotta, Agnes Abrahamsen, gj.valg, varamenn: Randi Svendsen, gj.valg, Tordis Holberg, ny.

Av årsberetningen fremgår det at koret ikke har ligget på latsiden i året som gikk. Det har vært holdt ukentlige øvelser fra 15. januar til 16. desember med det nødvendige opphold i feriemånedene. Som en liten oppmuntring har fabrikkens en gang i blant spandert kaffe på øvelsene.

Koret har deltatt ved flere tilstelninger. Den første var en felles bedriftskonsert i Arbeiderforeningen, Kristiansand. Senere var det med og underholdt på et møte i Musikkens Venner i Kristiansand og dets siste opptreden i byen var på Redningsselskapets dag, da koret var med og sang under «Stavangerfjord»s anløp. I Vennesla deltok koret på en konsert i kino-lokalet sammen med Vennesla Musikkorps, og var dessuten i ilden 1. og 17. mai samt på Sangens og Musikkens dag ved en tilstelning som ble holdt på Kvivollen til inntekt for Skolemusikken i Vennesla. Vårsesongen ble avsluttet med en hyggelig sammenkomst i festlokalet.

I høstsesongen, som begynte den 8. sept. som vanlig kl. 19,30, var det ingen konserter. Det ble utelukkende holdt øvelser, og koret har øvd inn flere nye sanger. Som avslutning på høsthalvåret ble det holdt en hyggelig fest med middag, kaffe og blandet underholdning. Det har vært et rikt og godt arbeidsår. Fremmetet var bra, men kunne vært bedre.

★

Vi spør formannen i koret, Johan Johnsen, hvilke nye sanger

me bare medføre at papirforbruket i landet vil stige, og det er meget langt igjen før dette når opp på et nivå som i våre dager kan regnes for normalt for de mer velutviklede land.

Th. Halvorsen.

korset har arbeidet med, og han nevner «Anders» — en svensk folkevise, «Deilig er jorden» og et Wienerpotpourri av Johan Strauss. Den siste skal, hvis alt klaffer og alle legger seg i selen sannsynligvis oppføres i Kringkastingen i løpet av 1956. «Vi håper på 100 % fremmøte i 1956,» sier Johnsen. «Vi ser også gjerne at det blir en-

del nye blide sangerfjes i alle stemmegrupper. Dere er hjertelig velkommen. Vær med og støtt opp om vårt eget kor. Det er ikke noe å være flau for, da det ikke er noen solo stemmeprøve, og vi er alle som en stor søskenflokk. Ikke vent, men kom på førstkommande fredag kl. 19,30!»

Skandinaver — det er vi!

I en dansk avis har vi funnet en pussig artikkel om Skandinavia, skrevet av humoristen Willy Breinholst. Vi gjengir her et utdrag.

Skandinaverne nedstammer fra vikingene, som gikk med lange, strie skjegg med mjødskum i bartene, og hadde et godt tak på å brenne ned angelsaksiske landsbyer og bortføre skrikende unge piker. Like så lenge der har eksistert noe som het hermelinskåper, har Danmark, Norge og Sverige vært kongeriker. At de skandinaviske konger er ytterst populære, bevises blant annet derved at man i ethvert skandinavisk hjem har majestetene hengende i glass og ramme side om side med de øvrige familieportretter. Man er på fornavn med både kongen og dronningen, og kan deres fødselsdager utenat.

— — —

Man kan komme rundt i Skandinavia på mange måter. Den hurtigste er å fly, den langsamste å gå på hendene. I Danmark finnes et utall av jernbaner, som for størstedelens vedkommende trafikerer av rutebiler under navnet skinnubuss. Togenes avgangstider finnes i kjøreplaner, og gjennom høytalere på stasjonene bekjentgjøres hvor meget de forskjellige tog er forsinket. Til dette legger man 10—15 minutter. Da avstandene i Danmark er så små, kjennes slike begreper som spise- og sovevogner bare på enkelte strekninger, og de er for øvrig helt overflødige, da man likevel ikke kan rekke hverken å spise eller sove før man skal av. Den populæreste måte å komme rundt i Danmark på er å sykle. Man får sin første sykkel ved to-års alderen, og slipper den ikke av syne resten av livet. I København finnes sporvogner, som transporterer de mennesker hvis sykkel er punktert til og fra arbeid. I den såkalte myldretid er sporvognene så overfylte at man må være vognfører for å være sikker på å komme med.

I Norge, som består av 12 millioner fjell, er det litt besværlig å komme

rundt. Hvis man kjører med tog, hindres utsynet vesentlig derved at man hele tiden kjører gjennom tunneler, og bare kommer ut i dagslyset hver gang man skal trekke pusten. Det populæreste norske kommunikasjonsmiddel er bussene, og da fjellveiene atskillige steder er bredere enn bussene, er det en av de sikreste måter å komme frem på i Norge. Hvis man da ikke likefrem foretrekker å krype.

I Sverige med de enorme avstander kjører man alltid med sovevogn. Det har ført med seg at ingen svenske aner hvordan hans land ser ut, hvis ikke hans oldefar, som levde før jernbanens tid har fortalt ham det. På- og avstigningen av de stockholmske sporvogner er kontinuerlig, hvilket vil si at hver gang det stiger tre passasjerer på bak, blir et lignende antall skjøvet ut foran.

Skandinaverne er naturelskere. Om søndagene er alle byer som utdøde. Osloenserne drar til fjells for å plukke blåbær eller gå på ski. Stockholmerne forlater byen uten å ha noe egentlig mål — det gjelder bare å komme så langt vekk som mulig så hurtig som mulig. Københavnerne drar i skogen, og de gjør det med et eneste formål for øye — å kunne ligge ned mens de spiser sin medbrakte nistemat, som alltid transporteres i skotøyesker inneholdende et velassortert charcuterie.

Mat spiller i det hele tatt en stor rolle for skandinaverne. Ikke minst for danskene. De tygger maten dårlig og spiser meget hurtig, da de er redde for ikke å bli ferdig til det neste måltid står på bordet. Deres yndlingsrett er kjøtt tilberedt som biff. Nordmennenes yndlingsrett er fisk tilberedt som kjøtt, svenskens yndlingsrett er kreps og for øvrig alt det kan drikkes dram til. Som kulinariske lekkrier betrakter skandinaverne kaviar, lammestek, røket gåsebryst, moseand, østers og kransekake, men da alle disse ting er uforholdsmessig dyre, spiser man dem aldri. Det er derfor ingen som vet hvordan de smaker. Det svenske smørgåsbord og det danske smørbrød er be-

rømt langt utover Skandinaviens grenser. Danskene synes dog ikke om svenskens smørbrød og omvendt. Nordmennene synes om alt, bare det er noe som kan spises og ikke smaker altfor meget av hval. De lever hovedsakelig av flatbrød, en tynn knekkebrødtype som smaker som bølgepapp. Av desserter finnes i Skandinaviens kun is, men da man spiser is fra morgen til kveld hele året rundt, regnes det ikke lenger for å være en dessert. Vanligvis drikker skandinaverne vann til maten, bare hvis andre enn deres husstand deltar i måltidet drikker man øl, dram eller rødvin, og søker da å gi inntrykk av at man alltid drikker øl, dram eller rødvin til maten.

Skandinaverne er ikke særlig fordrukne. Nordmennene drikker øl og tresprit, danskene drikker øl og snaps, svenskene drikker bare. Når en danske har drukket tre glass, begynner han å synge, når han har drukket seks — taler han flytende engelsk. Når han har drukket ni, vil han ikke ha mer. Hvis man presser ham, er han dog alltid villig til å drikke bare et enkelt glass til. Når han har drukket 12 glass, trekker han Dem hen i en krok og betror Dem, lett forarget, hvor fordrukne de er oppe i Sverige og Norge. Når en nordmann har drukket 12 glass, er han ute av stand til å betro Dem noe som helst. Ikke engang om svenskene. Når en svenske har drukket tre glass, inviterer han Dem på middag, når han har drukket seks, drikker han dus med Dem, opptar Dem som medlem av familien og kaller Dem sin bror. Når han har drukket 12, stortuter han over at han ikke kan drikke 12 til.

Som et tiltalende trekk kan nevnes, at skandinaverne aldri drikker hvis det ikke foreligger en grunn til det. Som gyldige grunner kan nevnes: Når det er varmt, når det er kaldt, når man er i godt humør, når man føler seg uvel eller i dårlig humør, når en eller annen sier man ser trett ut og bør styrke seg, når man har lyst til det, når det er lenge siden man har fått noe å drikke, når man nettopp har fått noe å drikke og gjerne vil ha mer.

For øvrig må det kraftig poengteres at den skandinaviske nasjonaldrikk er brunt, varmt vann, som går under betegnelsen kaffe og smaker som brunt, varmt vann.

Skandinaverne er i besittelse av et velutviklet konversasjonstalent. En god ting å snakke om når man absolutt ikke har noe å snakke om, er været. Man bør alltid være i opposisjon til været. Meget alminnelig er det å gjøre kjent hvilke forandringer man har foretatt i sin underbekledning under hensyntagen til de rådende

værforhold. Svenskene er de mest velkleddede av de skandinaviske folk. De trekker i kjole og hvitt bare de skal ned på gaten etter en aftenavis. Annerledes med nordmenn og dansker. De går gladelig i operaen iført ullgenser, hjemmejakke og skistøvler. Hvis man observerer en smokingkledd herre i parkett, kan det bare være tale om en av musikerne som er gått feil. Skandinaverne er for øvrig ytterst propre og pilne. Svenskene er endog alltid så velsoignerte at de raker skjegget av før de går ned til deres barber.

Skandinaverne er et ytterst opplyst folk. De følger med i minst tre tegneserier. De er ivrige radiolyttere. De skandinaviske radiostasjoner sender ut kammermusikk, fiskerinoteringer, værmeldinger og mer kammermusikk. Det er underordnet hva de sender ut, da man likevel bare lytter til BBC, AFN og Nordwestdeutscher Rundfunk.

Skandinaverne er sterkt politisk interessert, og alle kan de styre landet bedre enn deres statsminister. Når det er valg, stemmer skandinaverne sosialistisk. De gjør det for baketter å kunne si det var et dårlig valg.

Et felles karaktertrekk hos skandinaverne er deres høflighet. De lar alltid damene gå først opp i en sporvogn — hvis det dreier seg om unge damer med pene ben og korte kjoler. De overlater gjerne deres sitteplass i toget til en gammel kone — hvis de er blitt trette av å sitte og likevel skal av neste gang. Tydeligst kommer den skandinaviske beskjedenhet dog til syne når to personer skal dele to kaker, en stor og en liten. Begge er de alltid villige til å vente til sist — i håp om at den som tar først, beskjedent vil ta den minste.

Skandinaverne er et elskverdig og gjestfritt folkeferd. Man trykker hverandre i hendene ved alle mulige leiligheter. Når man møter hverandre, når man sier god dag, farvel og god natt, når man sier takk for mat, takk for sist og takk for handelen. Ordet takk er det mest benyttede i Skandinaviens. De kan si det fem hundre ganger om dagen uten at noen vil synes De overdriver.

Ingen steder flagges så meget som i Skandinaviens. Flagget heises ved den minste anledning. Man flagger hvis det er fødselsdag i familien, man flagger hvis det er fødselsdag i naboens familie, man flagger hvis man venter gjester, man flagger når de reiser, man flagger fordi det er helligdag, fordi det er søndag — eller simpelthen fordi alle andre flagger. Ved større festlige leiligheter som bryllup eller lignende kan man ikke nøyes med ett flagg, men pynter hele huset med flagg,

utenfor døren henges opp flagg, i vinduene, på veggene, på bordene og på kransekaken. På kongens fødselsdag eller ved festlige leiligheter innenfor kongehuset går man rundt med flagg i hånden, flagg i knapphullet og flagg i hatten. Selv sporvogner og drosjer forsynes med flagg, for at alle kan se at også de er glade. Kan man ikke finne annet å flagge for, flagger man simpelthen fordi man er skandinav . . . og lykkelig over å være det.

Willy Breinholst.

En dansk:

Man kunne jo innrette det sådan, at skattevæsenet udfyldte vore selvangivelser, og vi sagde, det var løgn.

Notorius Jubelco.

*

En svensk:

— Jaså, ni söker platsen som busskonduktör. Nå, kan ni säga mig hur många passagerare en 70 personers buss tar?

— Så där en 140 stycken.

— Ni får jobbet!

*

En skotsk:

— Visste du at MacGregor døde og etterlot alt han eide til et hjem for forldreløse barn?

— Nei. Hva etterlot han seg?

— Ti barn.

<p>BESØK VÅRT FORNØYELSESESTABLISSEMENT! Verdens kraftigste skrangleorkester. Karusell. Musikalsk rev. Mann i lenker m. v. Åpent hele døgnet. A/S Peter Lochner Schøpp & Co.</p>
<p>Jeg leverer <i>fineste sulfitsyre</i>, men lukter <i>dårlig</i>. PEDER BERGKVIST, syrehuset.</p>
<p>HEV LØNNEN HOS MEG <i>Alltid ferskeste pengeverdi.</i> A. Meyer Knudsen</p>
<p>VI FØRER stadig alle sorter snitt. PAPIRFABRIKKEN</p>
<p>TIL INTERESSERTE PÅ SORTERSALEN Vi har kjelesjau hver lørdag. FYRHUSET</p>
<p>TAR IMOT FRUER HVER TIRSDAG OG FREDAG God behandling garanteres! GUSTAV HOMME</p>